

Česká republika

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Černecké a soudců Mgr. Hany Stehlik Vodrážková a Mgr. Petry Kubáčové ve věci žalobce **SECAPITAL S.á.r.l.**, reg. č. B108305, se sídlem rue du Laboratoire 9, L-1911, Lucemburk, Velkovévodství lucemburské, zastoupeného JUDr. Jiřím Šmídou, advokátem se sídlem Eliščino nábřeží 280/23, Hradec Králové, proti žalovanému **M [REDACTED] F [REDACTED]**, narozenému [REDACTED], bytem [REDACTED], [REDACTED], o zaplacení 15.000 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Příbrami ze dne 30. března 2017, č.j. 13 C 30/2017-55,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud v Příbrami shora uvedeným rozsudkem uložil žalobci zaplatit žalovanému 5.600 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 2.7.2015 do zaplacení (výrok I.), zamítl žalobu v části, kde se žalobce domáhal přisouzení dalších 9.400 Kč s příslušenstvím spočívajícím v zákonném úroku z prodlení z této částky od 2.7.2015 do zaplacení (výrok II.), zamítl dále žalobu v části, kde se žalobce domáhal přisouzení částky

560 Kč (výrok III.) a o nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu (výrok IV.).

V odůvodnění svého rozsudku soud prvního stupně uvedl, že žalobce se domáhal zaplacení částky 15.000 Kč s příslušenstvím spočívajícím v zákonném úroku z prodlení od 2.7.2015 do zaplacení s tím, že právní předchůdce žalobce, společnost Provident Financial s.r.o., uzavřela s žalovaným dne 19.5.2005 smlouvu o půjčce částky 15.000 Kč, kterou žalovaný při podpisu smlouvy převzal a zavázal se ji uhradit spolu se souhrnným poplatkem ve výši 9.960 Kč v 52 týdenních splátkách po 480 Kč. Žalovaný půjčku řádně nesplácel. Zaplatil pouze částku 9.400 Kč, která byla započtena na souhrnný poplatek. Pohledávka právního předchůdce žalobce byla smlouvou o postoupení pohledávek ze dne 19.6.2015 postoupena na žalobce. Žalobce se tak domáhá přisouzení nesplacené jistiny 15.000 Kč, zbývající části souhrnného poplatku (kapitalizovaného úroku z půjčky) 560 Kč a úroku z prodlení z jistiny v zákonné výši od 2.7.2015 do zaplacení. Soud prvního stupně vyšel při svém rozhodnutí z následujících skutkových zjištění: Žalovaný uzavřel dne 19.5.2005 se společností Provident Financial s.r.o. smlouvu o půjčce 15.000 Kč, tuto částku při podpisu smlouvy převzal, zavázal se vrátit jistinu a smluvní úrok označený jako souhrnný poplatek ve výši 9.960 Kč v 52 týdenních splátkách po 480 Kč. Žalovaný zaplatil 9.400 Kč. Pohledávka z této smlouvy byla postoupena žalobci, žalovanému to bylo písemně oznámeno, žalovaný byl také vyzván k plnění před podáním žaloby. Podle smluvních podmínek měly být platby dlužníka započteny nejdříve na poplatek, poté na jistinu. Soud prvního stupně posoudil zjištěné skutečnosti podle občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. (dále jen obč. zák.) a dospěl k závěru, že sjednaný úrok z půjčky dosahuje 66,4 % z výše půjčky, která byla splatná v 52 týdenních splátkách, tedy do jednoho roku. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že výše úroku je nepřiměřená a úrok byl tedy sjednán v rozporu s dobrými mravy, k neplatnosti pro rozpor s dobrými mravy přihlédl soud prvního stupně i bez návrhu. Žalovanému uložil zaplatit žalobci rozdíl mezi zaplacenou sumou splátek 9.400 a půjčenou jistinou 15.000 Kč, tj. částku 5.600 Kč spolu s úrokem z prodlení; ohledně zbývající částky 9.400 Kč s úrokem z prodlení a části souhrnného poplatku 560 Kč žalobu zamítl. Nákladový výrok odůvodnil částečným procesním úspěchem žalobce i žalovaného.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání žalobce. Namítal, že žalobci náleží za poskytnutí finančních prostředků žalovanému řádná odměna, smluvní úrok proto nelze zamítnout jako takový, neboť v tom případě by se jednalo o půjčku bezúročnou a bez poplatků, což by věřitele vysoce znevýhodňovalo. Odkazoval na rozhodnutí Okresního soudu v Semilech a ve Zlíně a na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze a Krajského soudu v Praze, podle kterých v obdobných případech má věřitel právo na úrok v obvyklé výši. Takovou obvyklou výši nelze dovozovat z výše úroku požadovaného bankami, neboť smlouvy jsou poskytovány za jiných podmínek, osobám, které by na úvěr u banky mnohdy nedosáhly, a s minimálním nebo žádným zajištěním. Poukázal také na skutečnost, že výše úroku je fixní, v případě prodlení dále neběží. Podle názoru žalobce byla výše souhrnného poplatku sjednána v souladu s právními předpisy. Pro případ, že odvolací soud shledá výši souhrnného poplatku v rozporu s dobrými mravy, žalobce požadoval v souladu se zásadou legitimního očekávání pouze snížení souhrnného poplatku, představující kapitalizovaný úrok dle sazby pro podobné produkty poskytované peněžními ústavy v rozhodném období. Navrhoval, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobě v plném rozsahu vyhově.

Žalovaný se k odvolání žalobce nevyjádřil.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 občanského soudního řádu – dále jen o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno proti nepravomocnému rozhodnutí okresního soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 204 odst. 1 o.s.ř.) a že jde o rozhodnutí, proti kterému je odvolání přípustné (§ 201, § 202 a contr. o.s.ř.), přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně v rozsahu uvedeném v ustanovení § 212, věta první, o.s.ř., přezkoumal dále i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo (§ 212a odst. 1, 5 o.s.ř.), a to v souladu s ust. § 214 odst. 3 o.s.ř. bez nařízení jednání, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Vzhledem k tomu, že z obsahu spisu vyplývá, že žalobce je právnickou osobou se sídlem na území Lucemburska, jedná se o věc s mezinárodním prvkem (§ 1 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém), je třeba zabývat se nejprve tím, zda ve věci je dána pravomoc (mezinárodní příslušnost) soudu České republiky, a pokud ano podle jakého právního řádu je třeba postupovat. Obecně lze říci, že mezinárodní příslušnost soudu se zjistí podle jurisdikčních ustanovení příslušné mezinárodní smlouvy nebo podle právních předpisů Evropské unie a není-li jich, podle příslušných ustanovení zákona o mezinárodním právu soukromém, která upravují pravomoc justičních orgánů České republiky. Se zřetelem k tomu, že jak Česká republika, tak Velkovévodství lucemburské jsou členy Evropské unie, je třeba při určení mezinárodní příslušnosti soudu postupovat podle právních předpisů Evropského společenství, konkrétně (s ohledem na datum a podání žaloby) podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12.12.2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (se zřetelem k článku 66 bod 1 tohoto nařízení). Předmětem řízení v dané věci je nárok ze smlouvy uzavřené žalovaným jako spotřebitelem pro účel, který se netýkal jeho profesionální nebo podnikatelské činnosti, s právním předchůdcem žalobce jako osobou, která provozovala profesionální nebo podnikatelské činnosti v členském státě, v němž má spotřebitel bydliště (článek 17 bod 1 písm. c) citovaného Nařízení). Podle článku 18 bod 2 smluvní partner může podat žalobu proti spotřebiteli pouze u soudů členského státu, v němž má spotřebitel bydliště. V daném případě má žalovaná bydliště na území České republiky, to znamená, že ve věci je dána mezinárodní příslušnost soudu České republiky. Vzhledem k tomu, že podle obsahu spisu byla smlouva o půjčce účastníky uzavřena na území České republiky, řídí se předmětný právní vztah se zřetelem k ustanovení § 87 odst. 1, 2 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, právním řádem České republiky. Soud I. stupně, i když to v odůvodnění napadeného rozsudku výslovně neuvedl, otázku mezinárodní příslušnosti soudu a použití rozhodného práva vyřešil správně.

Podle § 3028 odst. 3 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (dále jen o.z.) není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti.

Podle § 657 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění účinném do 31.12.2013 (dále jen obč.zák.) smlouvou o půjčce přenechává věřitel dlužníkovi věci určené podle druhu, zejména peníze, a dlužník se zavazuje vrátit po uplynutí dohodnuté doby věci stejného druhu.

Podle § 658 odst. 1 obč.zák. při půjčce peněžité lze dohodnout úroky.

Podle § 39 obč.zák. neplatný je právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičí dobrým mravům.

Podle § 3 odst. 1 obč.zák. výkon práv a povinností vyplývajících z občanskoprávních vztahů nesmí bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných a nesmí být v rozporu s dobrými mravy.

Podle § 1879 o.z. věřitel může celou pohledávku nebo její část postoupit smlouvou jako postupitel i bez souhlasu dlužníka jiné osobě (postupníkovi). Postoupením pohledávky nabývá postupník také její příslušenství a práva s pohledávkou spojená, včetně jejího zajištění (§ 1880 odst. 1 o.z.).

Soud prvního stupně dospěl po provedeném dokazování ke správným skutkovým zjištěním. Odvolací soud proto na skutková zjištění soudu prvního stupně zcela odkazuje. Soud prvního stupně zjištěné skutečnosti také správně právně posoudil.

Nejvyšší soud opakovaně dovodil, že při sjednávání úroků z peněžitě půjčky jedná v souladu s dobrými mravy jen ten věřitel, který požaduje přiměřené úroky bez ohledu na to, že dlužník uzavírá smlouvu o půjčce v situaci pro něj obtížné; nepřiměřeným úrokem je zpravidla úrok sjednaný ve výši, která podstatně přesahuje úrokovou míru v době jeho sjednání obvyklou, stanovenou zejména s přihlédnutím k nejvyšším úrokovým sazbám uplatňovaným bankami při poskytování úvěrů nebo půjček. Zároveň uvedl, že lze připustit, že u půjčky na základě smluv uzavíraných mezi fyzickými osobami, zejména v případě, kdy je dlužníkem osoba nacházející se v obtížné finanční situaci, mají pro věřitele na rozdíl od půjček či úvěrů poskytovaných peněžními ústavy výrazně vyšší míru rizikovosti, a proto nemusí být nepřiměřený ani úrok, který je dvojnásobkem či trojnásobkem úrokové míry peněžních ústavů (viz například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 15.12.2004, sp.zn. 21 Cdo 1484/2004, či ze dne 27.2.2007, sp.zn. 33 Odo 236/2005, či jeho usnesení ze dne 21.8.2014, sp.zn. 33 Cdo 212/2014, rozhodnutí dostupná na www.nsoud.cz).

V daném případě byl sjednán pevný úrok ve výši 66,4 % z poskytnuté jistiny, tedy ve výši, která i trojnásobek úrokové míry peněžních ústavů výrazně převyšuje. Taková výše úroku nemůže být odůvodněna ani vysokou rizikovostí nebankovní půjčky, nelze ji tak považovat za přiměřenou a v souladu s dobrými mravy proto není. Žalobce navíc netvrdil žádné skutečnosti, které by mohly vyšší úrokovou míru odůvodnit. Ujednání o úroku je v daném případě absolutně neplatné pro rozpor s dobrými mravy. Občanský zákoník moderaci nepřiměřené výše sjednaného úroku z půjčky neupravoval, nelze proto dospět k závěru o neplatnosti jen té části ujednání o úroku z půjčky, která přiměřený úrok přesahuje (k tomu srovnej například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.1.2007, sp.zn. 33 Odo 234/2005, či závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26.3.2014, sp.zn. 33 Cdo 3562/2013, o tom, že absenci zákonné úpravy moderace nelze aplikací ustanovení § 3 odst. 1 obč.zák. nahrazovat; rozhodnutí jsou dostupná na www.nsoud.cz). Rozhodnutí okresních soudů, na která žalobce odkazuje, a usnesení Vrchního soudu v Praze sp.zn. 12 Cmo 95/2005 považuje odvolací soud za rozhodnutí vydaná v rozporu s výše uvedenými závěry Nejvyššího soudu.

Úrok byl smluven neplatně, plnění žalovaného je tedy třeba považovat za určené na splacení jistiny. Žalovaný na jistinu ve výši 15.000 Kč zaplatil 9.400 Kč, soud prvního stupně

proto rozhodl správně, když žalobě vyhověl co do rozdílu mezi těmito částkami, tj. co do částky 5.600 Kč a ve zbytku, tj. ohledně částky 9.400 Kč s úrokem z prodlení a ohledně částky 560 Kč představující zbytek požadovaného souhrnného poplatku výroky II. a III. žalobu zamítl. Pochybení neshledal odvolací soud ani v nákladovém výroku IV. rozsudku soudu prvního stupně, který odpovídá převažujícímu procesnímu úspěchu žalovaného, jemuž náklady před soudem prvního stupně nevznikly.

Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně v napadených výrocích podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 § 142 odst. 1 o.s.ř. a § 151 odst. 1 o.s.ř. Žalobce nebyl v odvolacím řízení úspěšný (jeho odvolání nebylo vyhověno), žalovanému v odvolacím řízení náklady nevznikly. Právo na náhradu nákladů odvolacího řízení nemá proto žádný z účastníků.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání jen tehdy, jestliže tento rozsudek závisel na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o.s.ř.) Účastník může podat dovolání do dvou měsíců, jdoucích ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozsudku, u Okresního soudu v Příbrami (§ 240 odst. 1, věta první, o.s.ř.).

V Praze dne 29. listopadu 2017

JUDr. Helena Černecká, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Lucie Lepská